

Huvimetsästys eläinsuojeluskannalta katsottuna

Kirjoittanut.

Aquila

Helsinki 1915,
Suomal. Kirjall. Seuran kirjapaino O.-Y.

Huvimetsästys eläinsuojeluskannalta katsottuna.

(Palkittu kilpakiljoitus. — „Eläinsuojelukselle.“)

Ammoisista ajoista, jo harmaasta muinaisuudesta asti on ihminen harjoittanut metsästystä. Kulttuurin aamun-sarastuksessa, ihmisen olemassaolon heikkoina, itsetajuttomina hetkinä metsästi hän jo, kuten aikoja ennemmin hänen eläimelliset esi-isänsäkin. Hän teki sitä todellisen tarpeen vuoksi, suorastaan välttämättömyydestä, elääksensä. Hänen apinankaltaiset esi-isänsä kulttuurin kynnyksen tuolla puolen olivat kaikkiasyöviä. Jälkeläiset saivat perinnöksi samoja elämänehtoja kuin hekin, tulivatpa vielä enemmänkin riippuvaisiksi liharavinnosta, sitä mukaa kuin he kulttuurin kehdosta kuumassa vyöhykkeessä etsivät uusia asumuksia pohjolan ja etelän yhä kylmemmissä maissa.

Metsästys tuli toisin sanoen välttämättömäksi elinedoksi. Se suuntautui kahdelle taholle, *metsänriistaan*, joka oli välttämätön elannon osuus, ja *petoeläimiin*, jotka eivät ainoastaan uhanneet hänen omaa elämäänsä ja esiintyneet vaarallisena kilpailijana metsänriistan pyytäjinä, vaan myöskin antaen hänelle lämpimiä turkiksia.

Villi-metsästäjästä kehittyi vähitellen toinen ja korkeampi ihmistyyppi, *paimentolainen*, joka varovaisesti käytti hyväkseen hyödyllisimpiä ravintoeläimiä, pyydysti, kesytti ja järkiperaisesti käytti niitä elatukseksensa. Kotieläimistä, erittäinkin kesykarjasta, tuli nyt täysi korvaus metsänriistasta, arvokas pääoma, josta hän vaivatta ja vaaratta sai nauttia korkeata korkoa, ja joka turvasi hänen olemassaolonsa. Sillä kotieläimet antoivat hänelle kaikkia elämiseen tarvittavia: ravintoa, vaatteita, asunnon, työaseet ja talouskalut.

Paimentolaisesta muodostui vuorostaan *maanviljelijä*, joka tosin edelleenkin piti kotieläimiä, mutta samalla ja suuremmaksi osaksi perusti toimeentulonsa eri ravinto- eli kulttuurikasvien viljelemiseen osaksi omaksi, osaksi koti-

eläintensä ylläpitämiseksi. Viljelystä seurasi nimittäin *kiinteä* asutus vastakohtaksi paimentolaisen *kuljeksivaan* elämään, riippuen karjalaumojen uusien laidunmaiden tarpeesta.

Viljelystä on sittemmin seurannut tehdastoiminta, maanviljelyksen on työntänyt syrjään *teollisuus*. Sen käyttäntöön tultua on ihmiskunta astunut uuteen olemassaolonsa aikakauteen; ansio- ja toimeentulomahdollisuudet perustuvat nyt mitä laajimmalla tavalla kuolleen aineiston ja kasvikunnan tuotteiden hyväksenkäyttämiseen, ilman eläinten elämän uhraamista tarpeettomasti. Mutta yhä vieläkin on metsästyksellä, teollisuus-kulttuurivaltioissakin, laajalle levinnyt toiminta.

Paimentolaiselle ja osaksi maanviljelijällekin on metsästyksellä epäilemättä vielä välttämätön ja oikeutettu yhteiskunnallinen ehto, ollen tärkeä ansiolähde, kun se suuntautuu ravintokelpoiseen riistaan tahi puolustustarkoituksessa harjoitetaan peto- ja muita vahinkoeläimiä vastaan, jotka uhkaavat kotieläimiä ja viljelyksiä tahi muulla tavoin vakavasti haittaavat ihmisen luvallisia etuja. Ja teollisuus-kulttuuriyhteiskunnissa perustuu moniaissa paikoin vieläkin varattoman ja tilattoman maalaisväestön toimeentulo suureksi osaksi ravintokelpoisen metsänriistan pyyntiin. Mutta joka tapauksessa havaitsemme että metsästyksellä toimeentulokeinona säännöllisesti ja nopeasti vähenee samassa suhteessa kuin ihminen sivuuttaa kehityksensä peninkulmapylväitä. *Ammattimetsästyksellä* saa nimittäin vähitellen väistyä tuottavampien ja humanisempien ansiotapojen tieltä.

Mutta kulttuuri on luonut toisen metsästyksimuodon, *huviviljely* eli *urheilumetsästyksen*, joka on voittanut yhä enemmän alaa sitä mukaa kuin ammattimetsästyksellä luonnollisten edellytysten takia on vähentynyt. Huvimetsästyksellä on, päinvastoin kuin ammattimetsästyksellä, pääasiallisesti taloudellisesti varakkaan ja riippumattoman herrasmiesluokan etuoikeus. Kuinka on se alkunsa saanut ja voinut kehittyä?

Kuten kaikki metsästys on huvimetsästys alkuisin peritystä, suorastaan eläimellisestä itsesäilytysvaistosta. Tällaisen etäisperinnöllisen kaukovaikutuksen kautta on siinä vieläkin vastakaikua petoeläimen ilosta kaadetun riistan tähden. Olemukseltaan on se samaa kuin villi-ihmisen käsitys, että metsästäjä on miehuuden ja urheuden esikuva. Niinkauan kuin oli olemassa edes vähänkin todellista vaaraa ihmisen ja suurriistan välisessä kaksintaistelussa, saattoi tämä katsantokanta olla oikea ja metsästys näin ollen tulla ylykkeeksi miehuullisiin urotekoihin muilla toiminta-aloilla. Nytemmin puuttuu nämä edellytykset kokonaan, säilymismahdollisuuksia eläimellä ei ole ollenkaan taikka ovat aivan vähäiset, riippuen asetekniikan, kulkuneuvojen ja metsästyskapineiden täydellisyydestä. Metsästys muuttuu täten useimasti suoranaiseksi teurastukseksi, sitä enemmän kun se monastikaan ei ollenkaan vaadi erityisiä ruumiillisia eikä sielullisia ponnistuksia. Verrataanpa esim. karhunmetsästystä ennen ja nykyään.

Että huvimetsästys on kulttuuriyhteiskunnissa voinut päästä kukoistukseen ja voittaa alaa perustuu suurelta osaltaan myöskin puuttuvaan tietoon eläimistä. Nehän olivat sieluttomia olentoja, vartavasten luodut ja annetut ihmiselle hyödyksi ja huviksi; ne erosivat hänestä ymmärryksen ja sielunelämän vaillinaisuuden kautta. Eläinten kohtelemista lempeydellä pidettiin senvuoksi naisellisen hempeyden merkinä tahi suoranaisena armeliaisuustekona. Tämä katsantokanta on kuitenkin perinpohjin muuttunut kehitysajatuksen voitokkaan esiinmurtautumisen kautta viime vuosisadan loppupuoliskolla, eikä vähimmin viimeaikaisten huomiota herättäneitten voittojen kautta eläinpsykologian alalla. Ainoastaan asteeltaan, mutta ei olemuksensa laadulta, eroaa eläin ihmisestä, kulumattomilla verisiteillä on hän kahlehdittu eläinmaailmaan. Mikä ennen katsottiin olevan vain hempeytyneen mielenlaadun ilmaisua, tunnehemmottelua tahi esimerkiksi kelpavaa armeliaisuutta, sitä pitää nyt jokai-

nen selvästi ajatteleva ja lämpimästi tunteva henkilö eittämättömänä ja pyhänä velvollisuutena.

Huvimetsästyksen eettinen perusta, tappaa tappamisen vuoksi, on ehdottomasti hylättävä sekä tieteelliseltä että yleisinhimilliseltä kannalta. Tulevaisuuden kulttuuriyhteiskunnasta tulee sentähden huvimetsästyksen varmastikin katoamaan itsestään, vitkaan häipymään, mitä enemmän ihmiskunnan luonteen tosi-humaanisuus ja katsantokanta tukahuttaa eettisesti sairaalloiset eläimelliset vaikuttimet ja vaistot. Tässä on eläintenystävällä sitkeyttä ja laajanäköisyyttä kysyvää valistustyötä. Nuorisoa on koulussa ja kotona kasvatettava näkemään metsästyksessä yksinomaan raakalaisuuden jätteen villiuden ajoilta, joka nykyaikaisessa yhteiskunnassa on kadottanut kaiken miehekkään urheilun ja urheuden loisteen, koska se nyt on muuttunut yhtä tarkoituksettomaksi kuin ihmisarvoa loukkaavaksi teurastamiseksi. Eläimiin ja niiden elämään luonnossa tulee kohdistaa yksityiskohtainen, mielenkiintoa herättävä esitys sanoin ja kuvin, eikä suinkaan vähimmin selvitystä niiden sielunelämään ja oikeuteen huvimetsästyksen häiritsemättä saada elää elämäänsä. Tässä kohden on luonnontieteen opettaja useimmiten jättänyt tilaisuuden käyttämättä; ei tyhjillä määrittelevillä, luokitsevilla ja kuvailevilla opetustunneilla koulussa, vaan syyttävillä, herättävillä esitelmillä yleisestä biologiasta ja (ökologi) suurista elämänlaeista, järjestelmän yhtenäisyydestä, kaikkien olentojen yhteenkuuluvaisuudesta sekä kuljeksimalla yhteisillä retkillä luonnossa voipi elävän tiedon eläimistä istuttaa oppilaisiin, kyllin valtaavan saadakseen heissä heräämään ymmärryksen ja rakkauden elävään luontoon. Hedelmää kasvava kouluopetus ja yhteiskunnallinen valistustyö, siinä eläintenystävien hävittävä raskas tykistö!

Ylimieliset sanat ja loukkaavat huomautukset ei sovi eläintenystävälle. Ne herättävät vain mielihapaa ja vastustushalua ja ovat useasti loukkauskivinä toivottujen uudis-

tusten tiellä. Sillä ainoastaan vakaumuksen ja itsetutkistelun varmalla tiellä voidaan saavuttaa pysyviä tuloksia. Kantantokannat ovat istutettavat uuteen, ravitsevaan ja hedelmöivään maaperään. Huvimetsästäjiä ei voi eikä saa mitata summamutikassa, ei myöskään poikkeuksetta kieltää heiltä sivistyneen ihmisen luonteenominaisuuksia. Heidänkin joukossa on hyviä, lämminsydämisii ihmisiä ja luonnonystäviä. Ulkoilmaelämänsä kautta oppivat he tuntemaan eläinten elämää ympärillään metsissä ja kedoilla ja voivat myöskin nauttia elävän luonnon kauneudesta ja rikkauksista. Mutta he maksavat verirahoja tästä tiedostaan eivätkä ymmärrä että juuri siinä on rikos luonnon jumaluutta ja kulttuuri-ihmisyyden perusajatusta, rakkautta, vasta-

Jos siis eläintenystävä ei voikaan kiihkeällä taistelulla kokonaan poistaa huvimetsästyistä sen nykyisessä muodossa, niin täytyy hänen kuitenkin pyrkiä (ja voikin sen saavuttaa asiallisilla todisteluilla ja väsymättömällä aatteensa levittämisellä) lieventämään sen vaikutuksia. Ne päivänselvät eläinrääkkäykset, joita huvimetsästyksen runsaasti aiheuttaa, täytyy mitä pikemmin saada lainlaadintatietä ehkäistyiksi. Metsästäjällä tulee aina ja ehdottomasti olla, ei ainoastaan ampumataitoa ja tottumusta, vaan myöskin sitä edesvastuuntunnetta riistaa kohtaan, jota eläimillä on oikeus vaatia elävinä, tuntevina ja ajattelevina olentoina. Milloinkaan ei saisi tulla kysymykseen umpimähkäinen ampuminen pitkältä matkalta, sopimattomassa paikassa j. n. e. Myrkkyy ja ansat ynnä muut kidutuslaitteet ovat sivistyneen yhteiskunnan häpeäpilkkuja. Haukka ei voi mitään sille, että on haukaksi tullut, ja on sillä senvuoksi oikeus saada, kuten kaikilla metsänotuksilla poikkeuksetta, *tuskaton* kuolema.

Huvimetsästyksen mielilauseetta: *eläinten hävittäminen*, vastaan on asetettava kulttuuriperiaate: *eläinten suojeleminen*. Luonnontieteelliset seurukset ovat tässä kohden yhteistyössä eläintenystävien kanssa. Kansan luovuttamattomiin

kulttuuriarvoihin kuuluu ennen kaikkia isäinmaa, sellaisena kuin sen luonto ja ominaisuudet ovat. Isänmaanrakkaus, johon ei sisälly myöskin elävä luonto, on onntto, löyhä ja pinta-puolinen. Tästä seuraa, että jokainen hävittävä teko siinä, mitä me olemme oppineet rakastamaan ja kunnioittamaan syntymäturpeessamme, leikkaa verisiä haavoja kalliimpiin, pyhimpiin tunteisiimme. Lainsäädännön täytyy, niin kauan kuin vielä aikaa on, ehkäistä meidän metsäneläintemme loppen hävittämisen. Järjen ja tunteen voimakas ääni vaatii ehdottomasti saada sanoa määräävä sanansa jokaisessa kysymyksessä, mikä koskee metsänriistan kohtaloa. Täyttä oikeutta on noudatettava niin hyvin eläimille luonnonmailla kuin ihmisellekin kulttuuriyhteiskunnassa. Ja tässä jos missä saa runsaan tilaisuuden toteuttaa tuomariohjesääntöjen lentävät sanat: »parempi armahtaa kuin langettaa».

Kansalais-valistustyön tulee siis kulkea käsi kädessä sosiaalisten uudistusten lainlaadintatoiminnan kanssa. Varmaankin tulee nykyajan vaatimusten mukainen, järkipiperäinen ja humaninen metsästyslaki raivaamaan tietä uudelle ajalle, jolloinka huvimetsästys, ei yksinomaan lain, vaan ennemmin sisäisen vakaumuksen voimasta kuuluu menneisyyteen entisten aikojen raakalaistapojen todisteena. Ja eläintenystävien uuttera, kärsivällinen valistustyö tulee vakavaksi renkaaksi kulttuurin vuosisataisissa taisteluissa perittyjä eläimellisiä vaistoja vastaan kaukaa kajastavien tosi-inhimillisten ihanteitten hyväksi.

Aquila.